Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (apeliacinių skundų kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. rugsėjo 11 d.*

„Apeliacinis skundas — Viešoji tarnyba — Laikinieji tarnautojai — Neterminuota sutartis — Sprendimas dėl atleidimo iš tarnybos — Pareiga motyvuoti — Pasitikėjimo praradimas“

Byloje T-317/10 P

dėl apeliacinio skundo, pateikto dėl Europos Sąjungos tarnautojų teismo sprendimo [*konfidencialu*] [2], kuriuo prašoma panaikinti šį sprendimą,

**L**, gyvenantis Liuksemburge (Liuksemburgas), iš pradžių atstovaujamas advokatų A. Sèbe ir V. Sviderskio, vėliau – advokato A. Sèbe,

apeliantas,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

**Europos Parlamentui**, iš pradžių atstovaujamam S. Seyr, K. Zejdová ir L. Mašalaitės-Chouteau, vėliau – S. Seyr, K. Zejdová ir S. Miliaus, galiausiai – S. Seyr ir S. Alves,

atsakovui pirmojoje instancijoje,

BENDRASIS TEISMAS (apeliacinių skundų kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Jaeger (pranešėjas), teisėjai N. J. Forwood ir L. Truchot,

posėdžio sekretorė T. Weiler, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. kovo 19 d. posėdžiui,

priima šį

**Sprendimą**

1 Apeliaciniu skundu, pateiktu pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto I priedo 9 straipsnį, apeliantas L prašo panaikinti Europos Sąjungos tarnautojų teismo sprendimą [*konfidencialu*] (toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas, pirma, kaip nepriimtinus atmetė ieškinius bylose [*konfidencialu*], antra, priteisė iš Europos Parlamento sumokėti apeliantui 1 000 eurų patirtai žalai atlyginti ir, trečia, atmetė prašymą panaikinti 2007 m. liepos 10 d. sprendimą dėl atleidimo iš tarnybos (toliau – antrasis sprendimas dėl atleidimo).

* Proceso kalba: lietuvių.

2 — Neatskleidžiami konfidencialūs duomenys.

**Faktinės bylos aplinkybės, procesas pirmojoje instancijoje ir skundžiamas sprendimas**

2 Faktinės bylos aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 17–35 punktuose:

„17 2005 m. gegužės 25 d. ieškovas pradėjo dirbti Parlamento politinėje frakcijoje „Sąjunga už tautų Europą“ (*Union pour l'Europe des Nations*; toliau – STE frakcija) AST 1 lygio padėjėju, kalbančiu lietuviškai, pagal laikinojo tarnautojo sutartį remiantis KTĮS 2 straipsnio c punktu. Į jo pareigas įėjo pagalba STE frakcijos nariams, ypač šios frakcijos nariams lietuviams.

18 2007 m. kovo 26 d. sprendimu STE frakcijos pirmininkas, įgaliotas SDSĮT, pradėjo ieškovo atleidimo iš tarnybos procedūrą, apie tai jį įspėjęs prieš tris mėnesius.

<…>

23 2007 m. birželio 24 d. ieškovas pateikė skundą dėl 2007 m. kovo 26 d. sprendimo <...> pagal Tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą. Šis skundas buvo parašytas prancūzų kalba.

24 2007 m. liepos 4 d. STE frakcijos generalinis sekretorius Parlamento Personalo tarnybos direktorei nusiuntė elektroninį laišką, kuriuo paprašė patarti dėl tolesnės procedūros taikymo ieškovui pateikus skundą.

25 2007 m. liepos 5 d. elektroniniame laiške Parlamento Personalo tarnybos direktorė STE frakcijos generaliniam sekretoriui nurodė, kad pagal 2006 m. spalio 26 d. Tarnautojų teismo sprendimą *Landgren prieš ETF* (2006 m. spalio 26 d. Tarnautojų teismo sprendimas, F-1/05, Rink. VT, p. I-A-1123 ir II-A-1459) sprendimas dėl atleidimo turi būti motyvuotas. Kadangi 2007 m. kovo 26 d. sprendime to nebuvo padaryta, ji patarė raštu išdėstyti atleidimo iš tarnybos motyvus ir pratęsti įspėjimo apie tarnybos sutarties nutraukimą laikotarpį, kuris turi būti pradedamas skaičiuoti suinteresuotajam asmeniui pranešus motyvus.

26 2007 m. liepos 10 d. SDSĮT nusiuntė ieškovui anglų kalba parašytą laišką, kuriame nurodyta:

„Kaip STE frakcijos [SDSĮT] apgailestaudamas Jums pranešu apie Jūsų atleidimą iš tarnybos dėl netinkamo Jūsų profesinių pareigų atlikimo; įspėjimo apie tarnybos sutarties nutraukimą laikotarpis prasideda 2007 m. liepos 15 d. ir baigiasi 2007 m. spalio 15 dieną. Jei pageidautumėte papildomos informacijos, galite kreiptis į STE frakcijos generalinį sekretorių <…>“ (Neoficialus vertimas)

27 Taip pat 2007 m. liepos 10 d. STE frakcijos generalinis sekretorius nusiuntė Personalo komiteto direktoriui laišką, kuriame nurodyta, kad SDSĮT nusprendė įspėti ieškovą dėl atleidimo prieš tris mėnesius, pradedamus skaičiuoti nuo 2007 m. liepos 15 dienos.

28 Gavęs šį laišką Personalo komitetas į jį neatsakė ir nesiėmė konkrečių veiksmų.

29 2007 m. spalio 8 d. laišku ieškovas pateikė skundą dėl 2007 m. liepos 10 d. sprendimo <...> pagal Tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą. Šis skundas buvo pateiktas lietuvių kalba.

30 Tą pačią dieną ieškovas pareiškė pirmąjį ieškinį.

31 2008 m. sausio 24 d. ieškovas pareiškė antrąjį ieškinį.

32 Antrasis skundas buvo atmestas 2008 m. vasario 13 d. SDSĮT sprendimu. Kaip teigia ieškovas, šį sprendimą jis gavo tik 2008 m. vasario 27 dieną. Šiame anglų kalba parašytame sprendime ieškovui buvo konkrečiai nurodyta, jog jis atleistas todėl, kad STE frakcijos nariai prarado pasitikėjimą juo. SDSĮT visų pirma nurodė, kad ieškovo dažnai nebūdavo darbe be leidimo ir ypač kad jis nedalyvavo daugelyje Pramonės komiteto posėdžių, nors buvo atsakingas už darbus, susijusius su šiuo komitetu. SDSĮT taip pat nurodė, kad ieškovas didelę savo darbo laiko dalį skyrė su darbu nesusijusiai veiklai, būtent procesui Europos Žmogaus Teisių Teisme, kuriai vykdyti jis neprašė SDSĮT leidimo. Galiausiai SDSĮT mano, kad ieškovo ir STE frakcijos narių politinės idėjos ir nuomonės skyrėsi, o tai aišku iš Lietuvos spaudoje suinteresuotojo asmens paskelbtų straipsnių, kuriuose kritikuojami kai kurie STE frakcijos nariai. Nors šie straipsniai paskelbti atleidus ieškovą, jie įrodo, kad dar jam dirbant STE frakcijoje abipusis pasitikėjimo ryšys tarp šios frakcijos narių ir jo nutrūko.

33 2008 m. vasario 25 d. ieškovas pateikė Tarnautojų teismo kanceliarijai šiek tiek didesnį nei vieno puslapio dokumentą, kuriame iš esmės daromos nuorodos į pirma pateiktus du ieškinius.

34 Tarnautojų teismo kanceliarija raštu ieškovo paprašė pašalinti šio dokumento trūkumus.

35 2008 m. balandžio 17 d. ieškovas pareiškė trečiąjį ieškinį.“

3 [*konfidencialu*] Tarnautojų teismas sujungė bylas [*konfidencialu*] ir priėmė skundžiamą sprendimą, kuriuo, pirma, atmetė ieškinius bylose [*konfidencialu*], pripažinęs nepriimtinais tiek reikalavimus panaikinti 2007 m. kovo 26 d. sprendimą dėl atleidimo iš tarnybos (toliau – pirmasis sprendimas dėl atleidimo) dėl to, kad jie buvo pateikti dėl sprendimo, atšaukto prieš pareiškiant ieškinį, tiek reikalavimus panaikinti antrąjį sprendimą dėl atleidimo dėl jų pirmalaikio pateikimo, antra, priteisė iš Parlamento sumokėti apeliantui 1 000 eurų kaip jo patirtos neturtinės žalos atlyginimą, trečia, atmetė kaip nepagrįstą likusią ieškinio dalį byloje [*konfidencialu*], iš esmės nusprendęs, jog prarasto pasitikėjimo pakanka teisiškai pagrįsti sprendimą dėl atleidimo, ir, ketvirta, nurodė kiekvienai šaliai padengti savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas nagrinėjant visus ieškinius.

**Procesas ir šalių reikalavimai**

4 2010 m. liepos 30 d. apeliantas Bendrojo Teismo kanceliarijoje pateikė teisinės pagalbos prašymą pagal Tarnautojų teismo procedūros reglamento 95 straipsnį, kad galėtų pateikti šį apeliacinį skundą.

5 2011 m. birželio 8 d. nutartimi Bendrojo Teismo pirmininkas patenkino šį prašymą.

6 2011 m. liepos 18 d., remdamasis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto I priedo 9 straipsniu, apeliantas Bendrojo Teismo kanceliarijoje pateikė apeliacinį skundą; apeliacinio skundo trūkumai pašalinti 2011 m. rugsėjo 6 d.

7 Parlamentas savo atsiliepimą į apeliacinį skundą pateikė 2011 m. gruodžio 5 d.

8 2011 m. gruodžio 21 d. apeliantas pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 143 straipsnio 1 dalį pateikė prašymą leisti pateikti dubliką.

9 2012 m. sausio 9 d. Bendrasis Teismas patenkino tą apelianto prašymo dalį, kurioje išdėstyti argumentai dėl tariamų vertimo klaidų ir dėl 2011 m. spalio 24 d. Bendrojo Teismo sprendimo *P prieš Parlamentą* (T-213/10 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje, toliau – Sprendimas *P prieš Parlamentą*), kuris paduodant apeliacinį skundą dar nebuvo paskelbtas, tačiau kurį Parlamentas citavo savo atsiliepime į apeliacinį skundą.

10 Apeliantas Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti visą skundžiamą sprendimą,

— patenkinti visus pirmojoje instancijoje pateiktus reikalavimus arba jų dalį,

— priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas.

11 Parlamentas Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą kaip iš dalies nepriimtiną ir bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą,

— priteisti iš apelianto apeliacinėje ir pirmojoje instancijose patirtas bylinėjimosi išlaidas.

12 2012 m. gegužės 10 d. laišku apeliantas, remdamasis Procedūros reglamento 146 straipsniu, pateikė motyvuotą prašymą išklausyti jį per žodinę proceso dalį.

13 Bendrasis Teismas apelianto prašymą patenkino ir pradėjo žodinę proceso dalį.

14 Posėdis, iš pradžių numatytas 2013 m. sausio 10 d., atidėtas dėl apelianto atstovo keitimo ir apelianto pateikto prašymo leisti nukrypti nuo kalbos vartojimo tvarkos.

15 Šalys buvo išklausytos ir atsakė į žodžiu pateiktus Bendrojo Teismo klausimus per 2013 m. kovo 19 d. posėdį.

16 2013 m. kovo 28 d. apeliantas pateikė prašymą imtis tyrimo priemonių ir atnaujinti žodinę proceso dalį.

## Dėl teisės

17 Apeliantas iš esmės pateikia dešimt pagrindų: pirmasis pagrindas susijęs su tariamai klaidingu sąvokos „décision prise en réponse à la réclamation“ (liet. k. „sprendimas, priimtas atsakant į skundą“) aiškinimu, antrasis – su eksplicitinio sprendimo atmesti 2007 m. spalio 8 d. skundą (toliau – eksplicitinis sprendimas atmesti antrąjį skundą) dėl antrojo sprendimo dėl atleidimo nepriimtinumu, trečiasis – su teisės į gynybą pažeidimu, ketvirtasis – su Tarnautojų teismo padaryta teisės klaida aiškinant 2004 m. gegužės 3 d. Europos Parlamento biuro patvirtintų Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnį, penktasis – su pareigos motyvuoti asmens nenaudai priimtus sprendimus pažeidimu, šeštasis – su nešališkumo principo pažeidimu, septintasis – su faktų netikslumu ir akivaizdžia vertinimo klaida, aštuntasis – su klaida nustatant kompensaciją, devintasis – su klaida nustatant bylinėjimosi išlaidas ir dešimtasis – su teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu.

18 Pirmiausia reikia išnagrinėti dokumento dėl bylos [*konfidencialu*] iškėlimo priimtinumo, paskui – tam tikrų pagrindų, kuriuos Parlamentas laiko nepriimtinais, priimtinumo ir pagaliau – kai kurių argumentų, pateiktų antrą kartą keičiantis rašytiniais pareiškimais, priimtinumo klausimus.

*Dėl priimtinumo*

Dėl dokumento dėl bylos [*konfidencialu*] iškėlimo priimtinumo

19 Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 139–141 punktų, Tarnautojų teismas konstatavo, kad:

„[I]eškovo 2008 m. [vasario] 25 d. pateikta[s] dokument[as] <...> Tarnautojų teismo kanceliarijoje nebuvo užregistruotas kaip ieškinys. Ieškovo buvo prašoma pateikti tinkamos formos ieškinį. Šį prašymą <...> Tarnautojų teismo kanceliarija pateikė paisydama ieškovo interesų <...>. Po to, kai Tarnautojų teismo kanceliarija pateikė prašymą pašalinti dokumento trūkumus, 2008 m. balandžio 17 d. ieškovas pareiškė trečiąjį ieškinį. Kadangi trečiasis ieškinys Tarnautojų teismo kanceliarijai buvo pateiktas 2008 m. balandžio 17 d., ieškovas neteisingai tvirtino, kad 2008 m. vasario 13 d. sprendimą, su kuriuo jis susipažino 2008 m. vasario 27 d., jis gavo po to, kai buvo pareikštas šis ieškinys.“

20 Apeliantas Tarnautojų teismą kaltina tuo, jog byloje [*konfidencialu*] šis atsižvelgė į eksplicitinį sprendimą atmesti jo skundą dėl antrojo sprendimo dėl atleidimo, apie kurį jis sužinojo 2008 m. vasario 27 d., nuspręsdamas, kad ieškinys minėtoje byloje buvo pareikštas 2008 m. balandžio 17 d. Apeliantas teigia, kad ieškinį byloje [*konfidencialu*] pareiškė [*konfidencialu*] ir, kadangi apie sprendimą atmesti skundą dėl antrojo sprendimo dėl atleidimo jis sužinojo 2008 m. vasario 27 d., t. y. po to, kai pareiškė ieškinį, Tarnautojų teismas neturėjo į jį atsižvelgti. Apeliantas tvirtina, kad 2008 m. balandžio 17 d. yra ne ieškinio pareiškimo byloje [*konfidencialu*] diena, bet diena, kai buvo pašalinti jo trūkumai, nes ieškinio numeris liko tas pats kaip ir pareikštojo 2008 m. vasario 25 d. Apelianto argumentas grindžiamas prielaida, kad ieškinys byloje [*konfidencialu*] pareikštas Tarnautojų teisme 2008 m. vasario 25 d., o ne 2008 m. balandžio 17 d.

21 Šiuo apelianto argumentu iš esmės keliamas klausimas dėl santykio tarp procesinio dokumento, Tarnautojų teismo kvalifikuoto kaip 2008 m. vasario 25 d. dokumentas, kurį sudarė vienas puslapis be priedų ir kuriame iš esmės buvo daroma nuoroda į du anksčiau pareikštus ieškinius, ir 2008 m. balandžio 17 d. dokumento, Tarnautojų teismo kvalifikuoto kaip dokumentas dėl bylos [*konfidencialu*] iškėlimo (toliau – 2008 m. balandžio 17 d. ieškinys), kurį sudarė penkiasdešimt puslapių, trisdešimt priedų ir kuriame nurodyta keturiolika pagrindų.

22 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas buvo nusprendęs, jog apeliacinį skundą nagrinėjantis teismas turi išnagrinėti, prireikus *ex officio*, viešosios tvarkos išlyga grindžiamą pagrindą, susijusį su ieškinio pirmojoje instancijoje priimtinumo klausimu (pagal analogiją žr. 2007 m. lapkričio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Stadtwerke Schwäbisch Hall ir kt. prieš Komisiją*, C-176/06 P, neskelbiamo Rinkinyje, 18 punktą), kad galėtų nustatyti, ar šis ieškinys tenkino būtinus aiškumo ir tikslumo reikalavimus (žr. 2009 m. kovo 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *R prieš Komisiją*, T-156/08 P, Rink. VT p. I-B-1-11 ir II-B-1-51, 30 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

23 Bendrasis Teismas mano, jog atsižvelgiant į bylos aplinkybes reikia *ex officio* išnagrinėti dokumento dėl bylos [*konfidencialu*] iškėlimo priimtinumo klausimą.

24 Per 2013 m. kovo 19 d. posėdį šalių paprašyta pateikti argumentus dėl dokumento dėl bylos [*konfidencialu*] iškėlimo priimtinumo. Jos atsakė į klausimą, ar galima laikyti, jog Tarnautojų teisme apeliantas faktiškai pareiškė du atskirus ieškinius: vieną – 2008 m. vasario 25 d., o kitą – 2008 m. balandžio 17 d., ir kokių pasekmių toks perkvalifikavimas galėtų turėti sprendžiant, ar reikėjo atsižvelgti į 2008 m. vasario 13 d. sudaryti tarnybos sutartis įgaliotos tarnybos (toliau – STSĮT) sprendimą, apie kurį apeliantas sužinojo 2008 m. vasario 27 d.

25 Apeliantas nurodė, kad, jeigu 2008 m. balandžio 17 d. dokumentas būtų laikomas ketvirtojo ieškinio pareiškimu, atsižvelgiant į registracijos taisykles ir trūkstamą registracijos numerį, kiltų grėsmė teisiniam saugumui, pirma, kiek tai susiję su ieškinio pareiškimo terminu, o antra – dėl to, kad

kiekvienam ieškovui būtų suteikta galimybė šalinant pirmojo dokumento trūkumus pareikšti atskirą ieškinį. Be to, apeliantas teigia, kad net darant prielaidą, jog buvo pareikšti keturi ieškiniai, į 2008 m. vasario 13 d. STSĮT sprendimą neturėjo būti atsižvelgta, nes jis priimtas pavėluotai, praleidus teisės akte įtvirtintą atsakymo į skundą terminą.

26 Per 2013 m. kovo 19 d. posėdį Parlamentas pareiškė, jog Tarnautojų teismas pagrįstai manė, kad 2008 m. balandžio 17 d. dokumentu buvo ištaisyti trūkumai.

27 Kad būtų galima išspręsti šį priimtinumo klausimą, pirmiausia reikia išnagrinėti aplinkybes, kurios matyti iš pirmojoje instancijoje nagrinėtos bylos medžiagos.

28 Pirma, iš pirmojoje instancijoje nagrinėtos bylos medžiagos matyti, jog šalys turėjo galimybę pasisakyti dėl dviejų nagrinėjamų dokumentų santykio. Šiuo klausimu 2008 m. balandžio 17 d. ieškinio 2 ir 3 punktuose apeliantas pareiškė, kad „šis skundas savo esme turi pakeisti skundą [*konfidencialu*]. Esamam dokumentui gali būti suteiktas naujas numeris“ ir „[s]kundas [*konfidencialu*] kartu su esamu skundu turi būti vertintinas kaip antrasis subsidiarinis skundas.“ Parlamentas atsiliepimo į ieškinį 20 ir 21 punktuose nurodė, jog „šis ieškinio variantas [pateiktas 2008 m. balandžio 17 d.], kaip pripažįsta ir pats ieškovas, pakeičia pirmąjį [*konfidencialu*] ieškinį, pateiktą 2008 m. vasario 25 d.“. Taigi Parlamentas mano, kad „2008 m. balandžio l7 d. turėtų būti laikoma data, kai ieškinys [*konfidencialu*] buvo iš tikrųjų pateiktas“. Jo nuomone, „ieškovas ne tik pridėjo trūkstamus dokumentus, bet visiškai performulavo ieškinį pateikdamas naujų pagrindų, argumentų ir įrodymų, taip peržengdamas Tarnautojų teismo proceso reglamento 36 straipsnio taikymo srities ribas“.

29 Antra, reikia pažymėti, kad 2008 m. birželio 21 d. pranešime *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 158, p. 26) nurodyta, jog ieškinys [*konfidencialu*] pareikštas 2008 m. vasario 25 d. Be to, iš Tarnautojų teismo kanceliarijos ir ieškovo susirašinėjimo matyti, jog ieškinys buvo įregistruotas 2008 m. vasario 25 d. numeriu [*konfidencialu*].

30 Trečia, iš bylos dokumentų taip pat matyti, kad, nors skundžiamo sprendimo 139 punkte Tarnautojų teismas nusprendė, kad 2008 m. vasario 25 d. dokumentas nėra ieškinys, 2008 m. balandžio 7 d. Tarnautojų teismo kanclerė paprašė apelianto pašalinti jo trūkumus iki 2008 m. balandžio 22 d.

31 Remiantis nurodyta informacija, darytina išvada, jog dėl šio sprendimo 21 punkte nurodytų dviejų dokumentų skirtumų tariamu 2008 m. vasario 25 d. dokumento trūkumų pašalinimu peržengiamos Tarnautojų teismo procedūros reglamento 35 ir 36 straipsniuose numatytos procedūros ribos. Tarnautojų teismo procedūros reglamento 36 straipsnyje leidžiama pašalinti ieškinio trūkumus, kad jis atitiktų 35 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose, 2 arba 5 dalyje išvardytus reikalavimus, tarp kurių nėra šio straipsnio 1 dalies e punkte nurodytų pagrindų ir faktinių bei teisinių argumentų. Be to, kadangi Tarnautojų teismas nustatė, jog ieškinys buvo pareikštas 2008 m. balandžio 17 d., jam turėjo būti suteiktas naujas registracijos numeris. Todėl reikia daryti išvadą, kad Tarnautojų teismas šį dokumentą vertino kaip dokumentą, kuriuo pašalinami ieškinio trūkumai, nors buvo nusprendęs, kad 2008 m. vasario 25 d. dokumentas nėra ieškinys. Galiausiai neginčijama, kad prašymą pašalinti trūkumus Tarnautojo teismo kanceliarija pateikė dėl apelianto interesų.

32 Taigi reikia nuspręsti, kad, pirma, priešingai, nei Tarnautojų teismas nusprendė skundžiamo sprendimo 139 punkte, 2008 m. vasario 25 d. dokumentą reikia laikyti ieškiniu ir, antra, 2008 m. balandžio 17 d. ieškinį taip pat reikia laikyti ieškiniu procesine prasme. Iš tiesų 2008 m. balandžio 17 d. ieškinio negalima laikyti paprastu trūkumus pašalinančiu dokumentu, nes apeliantas ne tik pridėjo trūkstamus dokumentus, bet visiškai performulavo ieškinį pateikdamas naujų pagrindų, argumentų ir įrodymų, taip peržengdamas Tarnautojų teismo procedūros reglamento 36 straipsnio taikymo srities ribas.

33 Taigi, kad būtų galima išnagrinėti dokumento dėl bylos [*konfidencialu*] iškėlimo priimtinumo klausimą, reikia konstatuoti, kad apeliantas pareiškė du atskirus ieškinius.

34 Dėl 2008 m. vasario 25 d. dokumento, kaip atskiro ieškinio (toliau – 2008 m. vasario 25 d. ieškinys), priimtinumo primintina, jog remiantis Tarnautojų teismo procedūros reglamento 35 straipsniu ieškinyje, be kita ko, turi būti glaustai nurodomi pagrindai, kuriais remiamasi. Jame turi būti išdėstyta, kuo grindžiamas ieškinio pagrindas, todėl jį nurodžius abstrakčiai netenkinami Teisingumo Teismo statute ir Teismo procedūros reglamente išdėstyti reikalavimai. Be to, šis nors ir glaustas išdėstymas turi būti pakankamai aiškus ir tikslus, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Tarnautojų teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio – prireikus be jokios kitos papildomos informacijos (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2003 m. birželio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Seiller prieš EIB*, T-385/00, Rink. VT p. I-A-161 ir II-801, 40 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Pagal teisinio saugumo ir gero teisingumo vykdymo principus tam, kad ieškinys ar, konkrečiau kalbant, ieškinio pagrindas būtų priimtinas, reikalaujama, kad svarbiausios faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis paremtas, būtų nurodytos nuosekliai ir suprantamai pačiame ieškinio tekste (pagal analogiją žr. 2000 m. liepos 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 34 punktą ir 2005 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 426 punktą; 2010 m. kovo 19 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Bianchi prieš ETF*, T-338/07 P, dar nepaskelbto Rinkinyje, 59 punktą).

35 Reikia pažymėti, kad 2008 m. vasario 25 d. ieškinį sudaro vienas puslapis, jis neturi priedų ir iš esmės jame daroma nuoroda į du anksčiau pareikštus ieškinius. Taigi šis ieškinys neatitinka nurodytų ieškiniams keliamų formos reikalavimų, nes jo turinys yra hipotetinis, o reikalavimai nenurodyti nuosekliai ir suprantamai. Todėl 2008 m. vasario 25 d. ieškinys laikytinas nepriimtinu.

36 Kalbant apie 2008 m. balandžio 17 d. ieškinį, reikia pripažinti, jog jis atitinka ieškiniams keliamus formos reikalavimus ir pareikštas per trijų mėnesių ieškinio dėl sprendimo atmesti skundą pareiškimo terminą, nustatytą Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – PTN) 91 straipsnio 2 dalyje. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog kadangi eksplicitinį sprendimą dėl antrojo skundo atmetimo apeliantas gavo 2008 m. vasario 27 d., Tarnautojų teismas nepadarė teisės klaidos pripažindamas jį priimtinu.

37 Dėl apelianto pateiktų argumentų, kuriais nepritariama galimybei pripažinti, kad ieškinys buvo pareikštas 2008 m. balandžio 17 d., reikia nurodyti, jog tiek Tarnautojų teisme, tiek apeliaciniame teisme pateikti argumentai prieštaringi. Viena vertus, apeliantas teigia, kad 2008 m. balandžio 17 d. ieškinys pakeičia 2008 m. vasario 25 d. ieškinį, kita vertus, prašo, kad naujos redakcijos ieškinys būtų nagrinėjamas, tarsi būtų pareikštas 2008 m. vasario 25 d. Šiuo klausimu reikia priminti, jog nors Tarnautojų teismas, užuot atmetęs 2008 m. vasario 25 d. ieškinį, dėl apelianto interesų atkreipė jo dėmesį į tai, kad būtina pašalinti trūkumus, apeliantas negali kaltinti šio teismo tuo, kad šis prie bylos medžiagos pridėjo eksplicitinį sprendimą atmesti antrąjį skundą. Iš tiesų nesuteikus šios galimybės pašalinti trūkumus, kurios galbūt netinkamas pobūdis negali sukelti neigiamų padarinių apeliantui, šis nebūtų pareiškęs 2008 m. balandžio 17 d. ieškinio.

38 Galiausiai dėl argumento apie teisinio nesaugumo grėsmę pakanka konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju 2008 m. balandžio 17 d. ieškinys pareikštas per PTN 91 straipsnio 2 dalyje nustatytą trijų mėnesių ieškinio dėl sprendimo atmesti skundą pareiškimo terminą, nes eksplicitinį sprendimą atmesti skundą dėl antrojo sprendimo dėl atleidimo apeliantas gavo 2008 m. vasario 27 d.

39 Todėl reikia atmesti apelianto argumentus, kuriais ginčijama galimybė nuspręsti, kad Tarnautojų teisme jis pareiškė du atskirus ieškinius.

Dėl kai kurių apeliacinio skundo pagrindų priimtinumo

40 Atsiliepime į apeliacinį skundą Parlamentas ginčija kelių apelianto pateiktų pagrindų, susijusių būtent su eksplicitinio sprendimo atmesti antrąjį skundą nepriimtinumu, su Tarnautojų teismo padaryta teisės klaida aiškinant Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnį, su teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu, su faktų netikslumu ir akivaizdžia vertinimo klaida, taip pat su nešališkumo principo pažeidimu, priimtinumą, remdamasis tuo, kad, pirma, šie pagrindai nepakankamai aiškūs (2009 m. gruodžio 17 d. Bendrojo Teismo nutarties *Nijs prieš Audito Rūmus*, T-567/08 P, Rink. VT p. I-B-1-143 ir II-B-1-865, 17 punktas) ir, antra, juose aiškiai nenurodomos ginčijamos dalys ir teisiniai argumentai, kuriais jie grindžiami (2010 m. kovo 17 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Parlamentas prieš Collée*, T-78/09 P, dar nepaskelbto Rinkinyje, 20 ir 21 punktai; 2011 m. birželio 28 d. Bendrojo Teismo nutarties *van Arum prieš Parlamentą*, T-454/09 P, dar nepaskelbtos Rinkinyje, 26 punktas).

41 Dėl apeliacinio skundo pagrindų, susijusių su eksplicitinio sprendimo atmesti antrąjį skundą nepriimtinumu, su Tarnautojų teismo padaryta teisės klaida aiškinant Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnį, su faktų netikslumu ir akivaizdžia vertinimo klaida, reikia nurodyti, jog, priešingai, nei teigia Parlamentas, šie trys pagrindai atitinka teismų praktikoje įtvirtintas aiškumo sąlygas, nes leidžia nustatyti atitinkamus skundžiamo sprendimo punktus ir teisinius argumentus, kuriais grindžiamas prašymas.

42 Kalbant apie dešimtąjį pagrindą dėl teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimo, kurį iš esmės sudaro dvi dalys: tarptautinių sutarčių užtikrintos teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimas ir Sąjungos teismų praktikoje įtvirtintos teisės patikrinti faktinių aplinkybių tikrumą pažeidimas, reikia nurodyti, jog, nepaisant kai kurių painių apelianto formuluočių, jis iš dalies sutampa su septintuoju apeliacinio skundo pagrindu, susijusiu su faktų netikslumu ir akivaizdžia vertinimo klaida. Iš esmės abiejose dešimtojo apeliacinio skundo pagrindo dalyse apeliantas kaltina Tarnautojų teismą tuo, kad šis nepatikrino antrąjį sprendimą dėl atleidimo grindžiančių faktų tikrumo. Todėl šis pagrindas bus nagrinėjamas kartu su septintuoju pagrindu.

43 Galiausiai, kalbant apie šeštąjį pagrindą dėl nešališkumo principo pažeidimo, reikia nurodyti, jog Bendrajam Teismui apeliantas iš esmės nurodo, kad Tarnautojų teismas klaidingai taikė nešališkumo principą, nes nenagrinėjo klausimo dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (OL C 83, 2010, p. 389) 41 straipsnio pažeidimo, kiek tai susiję su objektyviu ir subjektyviu STSĮT šališkumu. Tačiau, kaip teisingai nurodo Parlamentas, tariamas STSĮT objektyvus šališkumas nebuvo nurodytas Tarnautojų teisme. Taigi šį argumentą, kuriuo grindžiamas šeštasis apeliacinio skundo pagrindas, reikia pripažinti nepriimtinu, nes jis pirmą kartą pateiktas apeliaciniame teisme (šiuo klausimu žr. minėtos Nutarties *van Arum prieš Parlamentą* 79 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Kita vertus, argumentas dėl subjektyvaus STSĮT šališkumo turi būti laikomas priimtinu ir bus išnagrinėtas šiame apeliaciniame procese.

Dėl antrojo pasikeitimo pareiškimais leistinumo

44 2011 m. gruodžio 21 d. apeliantas pateikė prašymą leisti pateikti dubliką. Buvo patenkinta jo prašymo dalis, susijusi su argumentais dėl tariamų vertimo klaidų ir su Sprendimu *P prieš Parlamentą*, kuris paduodant apeliacinį skundą dar nebuvo paskelbtas ir kurį Parlamentas citavo savo atsiliepime į apeliacinį skundą.

45 Dublike apeliantas išdėsto septynis argumentus: pirmas – dėl „décision prise en réponse à la réclamation“ (sprendimas, priimtas atsakant į skundą) kvalifikavimo klausimo, dėl kurio apeliantas nurodo galimas apeliacinio skundo vertimo klaidas, antras – dėl eksplicitinio sprendimo atmesti skundą nepriimtinumo, trečias – dėl teisėtų lūkesčių ir esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimo, kurį lėmė darbo sutarties pažeidimas, ketvirtas – dėl teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimo, penktas –

dėl faktų netikslumo, įrodymų iškraipymo ir akivaizdžios vertinimo klaidos, dėl kurių apeliantas daro nuorodą į Sprendimą *P prieš Parlamentą*, šeštas – dėl nešališkumo principo pažeidimo ir septinta – dėl klaidos, padarytos nustatant bylinėjimosi išlaidas.

46 Reikia pažymėti, jog net jeigu prašyme leisti pateikti dubliką apeliantas skundžiasi, kad buvo padarytos kelios vertimo klaidos, pačiame dublike jis aiškiai nurodo šias klaidas tik pirmajame argumente, susijusiame su „décision prise en réponse à la réclamation“ (sprendimas, priimtas atsakant į skundą) kvalifikavimu, o kituose argumentuose, išskyrus argumentą dėl Sprendimo *P prieš Parlamentą*, iš esmės pakartojami apeliaciniame skunde išdėstyti argumentai. Todėl, kadangi nutartyje, kuria patenkintas prašymas leisti pateikti dubliką, toks leidimas suteiktas tik dėl vertimo klaidų ir nuorodų į Sprendimą *P prieš Parlamentą*, visi kiti argumentai, dėl kurių negautas išankstinis leidimas, t. y. argumentai, pateikti dėl eksplicitinio sprendimo atmesti skundą nepriimtinumo, dėl teisėtų lūkesčių ir esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimo, kurį lėmė darbo sutarties pažeidimas, dėl nešališkumo principo pažeidimo ir klaidos, padarytos nustatant bylinėjimosi išlaidas, pripažintini nepriimtinais.

*Dėl esmės*

Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su klaidingu sąvokos „décision prise en réponse à la réclamation“ aiškinimu

47 Pateikdamas pirmąjį pagrindą apeliantas iš esmės nurodo klaidingą sąvokos „décision prise en réponse à la réclamation“ aiškinimą, kuriuo remdamasis Tarnautojų teismas skundžiamo sprendimo 59 punkte nusprendė, jog antruoju sprendimu dėl atleidimo Parlamentas implicitiškai atgaline tvarka atšaukė pirmąjį sprendimą dėl atleidimo. Apeliantas mano, kad antrasis sprendimas dėl atleidimo laikytinas sprendimu, kuriuo atmetamas 2007 m. birželio 24 d. skundas (toliau – pirmasis skundas). Apeliantas iš esmės teigia, kad pagal PTN 91 straipsnio 2 dalį egzistuoja tik dvi sprendimo rūšys: *décision implicite de rejet* (implicitinis sprendimas atmesti) ir *décision explicite de rejet* (eksplicitinis sprendimas atmesti). Taigi, kadangi antrasis sprendimas dėl atleidimo galėtų būti aiškinamas tik kaip priskirtinas prie vienos iš šių dviejų rūšių, ieškinius bylose [*konfidencialu*] dėl pirmojo sprendimo dėl atleidimo Tarnautojų teismas turėjo pripažinti priimtinais.

48 Parlamentas teigia, kad spręsti, ar vykstant ikiteisminei procedūrai priimtas aktas yra asmens nenaudai priimtas aktas, ar atsakymas į skundą, turi Bendrasis Teismas, nes pagal analogiją taikytina teismų praktika, pagal kurią tai, kad pareigūnas savo laišką, adresuotą STSĮT, laiko skundu, neturi lemiamos reikšmės taikant PTN 90 ir 91 straipsnius, nes laiško pripažinimo „prašymu“ ar „skundu“ klausimas priskiriamas tik teismo vertinimui ir nepriklauso nuo šalių valios (2000 m. gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *F prieš Parlamentą*, T-110/99 ir T-260/99, Rink. VT p. I-A-291 ir II-1333, 43, 45 ir 46 punktai).

49 Pirmiausia reikia priminti, kad nagrinėjamoje byloje Tarnautojų teismas antrąjį sprendimą dėl atleidimo kvalifikavo ne kaip eksplicitinį sprendimą atmesti pirmąjį skundą, o kaip sprendimą, kuriuo implicitiškai atgaline tvarka atšaukiamas pirmasis sprendimas dėl atleidimo.

50 Iš tiesų, PTN 91 straipsnio 2 dalyje numatytos tik dvi sprendimo atmesti skundą rūšys: eksplicitinis sprendimas atmesti skundą ir implicitinis sprendimas atmesti skundą. Tačiau Tarnautojų teismas pagrįstai nusprendė, jog antrojo sprendimo dėl atleidimo negalima laikyti nei patvirtinamuoju sprendimu, nes STSĮT pakeitė nemotyvuotą sprendimą motyvuotu sprendimu, nei sprendimu, kuriuo panaikinamas pirmasis sprendimas dėl atleidimo, nes, jeigu taip būtų, pirmasis sprendimas dėl atleidimo turėtų poveikį iki 2007 m. birželio 30 d. ir apeliantas nebūtų turėjęs gauti darbo užmokesčio už laikotarpį nuo 2007 m. liepos 1 d., t. y. pirmajame sprendime dėl atleidimo nurodytos įspėjimo laikotarpio pabaigos, iki 2007 m. liepos 15 d., naujo įspėjimo laikotarpio pradžios. Šiuo klausimu reikia pridurti, jog, viena vertus, apeliantas neginčijo, kad gavo darbo užmokestį už šį laikotarpį, kita vertus, STSĮT sprendimas 2007 m. liepos 15 d. laikyti naujo įspėjimo laikotarpio pradžios data lemia tai, kad

antrojo sprendimo dėl atleidimo, atsižvelgiant į jo palankų pobūdį dėl nustatyto naujo įspėjimo laikotarpio, negalima pripažinti eksplicitiniu sprendimu atmesti pirmąjį skundą, kaip jis suprantamas pagal PTN 91 straipsnio 2 dalį.

51 Galiausiai, kadangi pagal nusistovėjusią teismo praktiką administracijai pripažinta teisė atgaline tvarka atšaukti neteisėtą adresatui palankų aktą laikantis tam tikrų sąlygų, be kita ko, teisėtų lūkesčių principo (šiuo klausimu žr. 1997 m. balandžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimą *de Compte prieš Parlamentą*, C-90/95 P, Rink. p. I-1999, ir jame nurodytą teismų praktiką), juo labiau administracijai turėtų būti pripažinta teisė atgaline tvarka atšaukti neteisėtą aktą, kuris yra adresatui nepalankus. Todėl šį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su eksplicitinio sprendimo atmesti antrąjį skundą nepriimtinumu

52 Grįsdamas antrąjį pagrindą apeliantas teigia, kad 2008 m. vasario 27 d. gautas STSĮT atsakymas turėjo būti pripažintas nepriimtinu, nes buvo įteiktas praėjus keturių mėnesių terminui, kuris buvo suteiktas administracijai pateikti atsakymą, ir 2008 m. vasario 25 d. pareiškus ieškinį. Šiuo klausimu apeliantas tvirtina, jog Tarnautojų teismo teiginiai skundžiamo sprendimo 139 punkte klaidingi, nes, pirma, kanceliarija prašė apelianto ne pareikšti naują ieškinį, o tik pašalinti jau pareikšto ieškinio trūkumus ir, antra, 2008 m. balandžio 17 d. ieškinys nėra naujas ieškinys.

53 Atsakant į argumentą, pagal kurį eksplicitinis sprendimas atmesti antrąjį skundą turėjo būti pripažintas nepriimtinu, nes gautas praėjus keturių mėnesių terminui, suteiktam administracijai pateikti atsakymą, pakanka nurodyti, kad PTN 91 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog „jei skundas atmetamas priimant formalų sprendimą ir apie tai pranešant [priimant eksplicitinį sprendimą] po to, kai jis buvo atmestas nepranešus apie sprendimą [po to, kai jis buvo atmestas implicitiniu sprendimu], bet dar nepasibaigus apskundimo [ieškinio pareiškimo] terminui, apskundimo [šis] terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo“. Taigi apelianto argumentui negalima pritarti, nes pačiais PTN administracijai leidžiama priimti eksplicitinį sprendimą atmesti skundą pasibaigus keturių mėnesių terminui.

54 Kalbant apie argumentą, kad eksplicitinis sprendimas atmesti skundą gautas po to, kai pareikštas 2008 m. vasario 25 d. ieškinys, pakanka priminti, jog šio sprendimo 34–35 punktuose buvo nustatyta, jog apeliacinis skundas pareikštas būtent dėl sprendimo, priimto byloje [*konfidencialu*], kurioje ieškinys pareikštas 2008 m. balandžio 17 d., t. y. po to, kai apeliantas sužinojo apie eksplicitinį sprendimą atmesti jo antrąjį skundą, kurio gavimo data 2008 m. vasario 27 d.

55 Atsižvelgiant į šiuos argumentus antrąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl penktojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su pareigos motyvuoti asmens nenaudai priimtus sprendimus pažeidimu

56 Penktuoju apeliacinio skundo pagrindu apeliantas ginčija Tarnautojų teismo vertinimą, kad eksplicitiniu sprendimu atmesti antrąjį skundą buvo papildomai motyvuotas antrasis sprendimas dėl atleidimo. Apeliantas teigia, kad antrasis sprendimas dėl atleidimo pagrįstas jo nekompetentingumu atliekant pareigas, o eksplicitiniame sprendime atmesti antrąjį skundą kalbama apie pasitikėjimo praradimą.

57 Apeliantas taip pat nurodo, kad tiek, kiek eksplicitiniame sprendime atmesti antrąjį skundą nenurodyti asmenys, kurių pasitikėjimo apeliantas neteko, jis prieštarauja Sprendime *P prieš Parlamentą* įtvirtintam principui, pagal kurį sprendime atleisti laikinąjį tarnautoją, nepriklausomų Parlamento narių padėjėją, pasitikėjimo ryšio nutrūkimas turi būti ne tik nurodytas kaip atleidimo pagrindas, bet šiuo sprendimu suinteresuotajam asmeniui turi būti suteikta galimybė sužinoti, su kuriuo asmeniu šis pasitikėjimo ryšys nutrūko.

58 Parlamentas mano, kad šis apeliacinio skundo pagrindas nepagrįstas.

59 Dėl argumento, kad eksplicitinis sprendimas atmesti antrąjį skundą nėra antrojo sprendimo dėl atleidimo motyvavimo papildymas, reikia nurodyti, jog šį argumentą apeliantas grindžia tuo, kad antrasis sprendimas dėl atleidimo pagrįstas jo nekompetentingumu, o eksplicitinis sprendimas atmesti antrąjį skundą pagrįstas pasitikėjimo praradimu.

60 Reikia priminti, kad administracijos pareigos motyvuoti apimties laikymasis yra teisės klausimas, kuriam taikoma Bendrojo Teismo kontrolė nagrinėjant apeliacinį skundą (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Neirinck prieš Komisiją*, C-17/07 P, neskelbiamo Rinkinyje, 50–52 punktus). Iš tiesų, motyvavimu siekiama suteikti asmenims, kuriems skirti aktai, galimybę įvertinti, ar sprendime nepadaryta klaidų, o teismui – vykdyti kontrolę (pagal analogiją žr. 2005 m. gruodžio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Reynolds prieš Parlamentą*, T-237/00, Rink. VT p. I-A-385 ir II-1731, 96 punktą; taip pat šiuo klausimu žr. 2006 m. spalio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Bonnet prieš Teisingumo Teismą*, T-406/04, Rink. VT p. I-A-2-213 ir II-A-2-1097, 52 punktą). Be to, kaip nusprendė Bendrasis Teismas, pagal PTN 25 straipsnio antrą pastraipą pareiga motyvuoti taikoma sprendimams nutraukti laikinojo tarnautojo neterminuotą sutartį, kurią reglamentuoja Kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygos (toliau – KTĮS) (2009 m. rugsėjo 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ETF prieš Landgren*, T-404/06, Rink. p. II-2841, 143–171 punktai).

61 Kaip išimtis vis dėlto pripažinta tai, kad laikantis tam tikrų reikalavimų akto motyvai gali būti papildyti administracinėje stadijoje arba po to, kai buvo pareikštas ieškinys. Pagal teismų praktiką leidžiama per administracinę stadiją akto motyvus papildyti ieškovui žinoma informacija (2011 m. liepos 7 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Longinidis prieš Cedefop*, T-283/08 P, dar nepaskelbto Rinkinyje, 68 punktas), pateikta per pokalbį ir atsakant į skundą (žr. minėto Sprendimo *ETF prieš Landgren* 179 punktą).

62 Nagrinėjamu atveju skundžiamo sprendimo 136 punkte Tarnautojų teismas nusprendė, kad STSĮT papildė antrąjį sprendimą dėl atleidimo, kuriuo apeliantas buvo kaltinamas nekompetentingumu, priimdama eksplicitinį sprendimą atmesti antrąjį skundą, kuriuo apeliantas buvo informuotas, jog atleidimas pagrįstas tuo, kad politinės frakcijos „Sąjunga už tautų Europą“ (*Union pour l'Europe des Nations*; toliau – STE frakcija) nariai prarado pasitikėjimą juo, be kita ko, dėl nekompetentingumo.

63 Priešingai, nei teigia apeliantas, eksplicitinio sprendimo atmesti antrąjį skundą motyvai nesiskiria nuo antrojo sprendimo dėl atleidimo motyvų. Tarnautojų teismas nepadarė teisės klaidos nuspręsdamas, jog antrasis sprendimas dėl atleidimo buvo papildytas eksplicitiniu sprendimu atmesti antrąjį skundą, nes pastarajame buvo patikslinti pirmojo sprendimo motyvai, nurodant visų pirma apelianto nekompetentingumą, kuris kartu su kitais motyvais lėmė STE frakcijos pasitikėjimo juo praradimą.

64 Kalbant apie kaltinimą, jog eksplicitiniame sprendime atmesti antrąjį skundą nenurodyti asmenys, praradę pasitikėjimą apeliantu, pažymėtina, kad apelianto argumentai nepagrįsti. Iš tiesų Bendrojo Teismo sprendime *P prieš Parlamentą* įtvirtintas principas taikomas tik nepriklausomiems Parlamento nariams, kurių padėtis administracinio organizavimo aspektu yra ypatinga, palyginti su politinių frakcijų padėtimi (šiuo klausimu žr. Sprendimo *P prieš Parlamentą* 35 punktą). Skirtingai nuo politinę frakciją sudarančių parlamentarų, nepriklausomi Parlamento nariai laikytini neturinčiais bendros politinės nuomonės. Todėl laikinasis tarnautojas, paskirtas padėti nepriklausomiems nariams, suinteresuotas įsitikinti, kad nutrūko būtent jį su tiesioginiu viršininku siejantis pasitikėjimo ryšys, o nutrūkus pasitikėjimo ryšiui su tarnautoju, dirbančiu tradicinėje politinėje frakcijoje, kurios narius, skirtingai nuo nepriklausomų narių frakcijos, preziumuojama, sieja bendros politinės pažiūros, laikytina, jog ryšys nutrūko su visa grupe apskritai, ir klausimas, kurie asmenys prarado pasitikėjimą juo, nėra svarbus. Taigi nagrinėjamoje byloje apelianto siūlomos analogijos taikymui negalima pritarti, nes

nepagrįsta prilyginti politinių frakcijų narius nepriklausomiems Parlamento nariams. Atsižvelgiant į tai, apeliantas negali kaltinti Parlamento tuo, jog jis eksplicitiniame sprendime atmesti antrąjį skundą nenurodė STE frakcijos nario ar narių, praradusių pasitikėjimą juo, pavardžių.

65 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, šį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl septintojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su faktų netikslumu ir akivaizdžia vertinimo klaida

66 Šiuo pagrindu apeliantas iš esmės kaltina Tarnautojų teismą grindus sprendimą tikrovės neatitinkančiais ir nepatikrintais faktais. Pavyzdžiui, apeliantas teigia, kad jo atleidimas pagrįstas ne tiksliais faktais, o veikiau trimis prielaidomis: nedalyvavimu posėdžiuose, su darbu nesusijusios veiklos, dėl kurios nebuvo gautas leidimas, vykdymu ir jo kitokia nei STE frakcijos narių nuomone, išreikšta jau atleidus iš tarnybos paskelbtuose straipsniuose. Apeliantas mano, kad skundžiamo sprendimo 135, 147 ir 148 punktai pagrįsti netiksliais faktais, todėl netikrindamas nurodytų faktų atitikties tikrovei Tarnautojų teismas padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

67 Parlamentas tvirtina, kad tik pati politinė frakcija yra kompetentinga nustatyti, kaip ji pati mano, būtinas abipusio pasitikėjimo ryšio, lėmusio laikinojo tarnautojo priėmimo į darbą pagal KTĮS 2 straipsnio c punktą, išlaikymo sąlygas, o Sąjungos teismas jokiu atveju negali pakeisti kompetentingos tarnybos vertinimo savuoju.

68 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką pasitikėjimo ryšys negrindžiamas objektyviomis aplinkybėmis ir dėl jo pobūdžio jam netaikoma teismo kontrolė, todėl Teismas negali pakeisti STSĮT vertinimo savuoju (1997 m. liepos 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *B prieš Parlamentą*, T-123/95, Rink. VT p. I-A-245 ir II-697, 73 punktas).

69 Šiuo klausimu reikia pažymėti, jog politikos srityje pasitikėjimo praradimas yra plati sąvoka, apimanti, viena vertus, nekompetentingumą, konkrečiu atveju pasireiškiantį tam tikro asmens elgesiu, nebuvimu darbe ir nuostatų dėl išankstinių leidimų vykdyti su darbu nesusijusią veiklą nesilaikymu, ir, kita vertus, jo profesinio lojalumo, sąžiningumo ir kruopštumo stygių, taip pat skirtingų politinių simpatijų ar nuomonių reiškimą ir galimą diskretiškumo trūkumą.

70 Vis dėlto reikia nurodyti, jog, kai institucija, nusprendusi nutraukti sutartį su laikinuoju tarnautoju, remiasi konkrečiais faktais, kuriais pagrįstas sprendimas dėl atleidimo iš darbo dėl pasitikėjimo praradimo, teismas turi patikrinti šių faktų atitiktį tikrovei. Jeigu institucija pasitikėjimo praradimą grindžiančius motyvus formuluoja remdamasi konkrečiais faktais, teismas turi patikrinti, ar šie motyvai pagrįsti tikrovę atitinkančiais faktais. Tai darydamas teismas nepakeičia kompetentingos tarnybos vertinimo, kad prarastas pasitikėjimas, savuoju, o tik patikrina, ar institucijos nurodyti faktai, kuriais grindžiamas sprendimas, atitinka tikrovę.

71 Todėl, nors tiesa, kad negalėjimas kontroliuoti pasitikėjimo ryšio buvimo ar nutrūkimo iš dalies apima motyvų, pateiktų šio ryšio nebuvimui ar nutrūkimui pagrįsti, kontrolę, taip pat tiesa tai, kad Teisingumo Teismas nusprendė, jog Sąjungos teismas turi kompetenciją patikrinti, ar sprendimas pagrįstas tiksliais faktais. Taip pat nepakeisdamas akto rengėjo vertinimo savuoju, Sąjungos teismas gali patikrinti, ar iš tiesų remiamasi pasitikėjimo ryšio nebuvimu arba jo nutrūkimu ir ar šiuo atžvilgiu nurodytu motyvu iš esmės nepažeidžiamos pagrindinės laisvės (minėto Sprendimo *Bonnet prieš Teisingumo Teismą* 52 punktas).

72 Tarnautojų teismas skundžiamo sprendimo 136 punkte nusprendė, kad eksplicitiniu sprendimu atmesti antrąjį skundą papildomas antrojo sprendimo dėl atleidimo motyvavimas. Reikia pažymėti, jog šiame sprendime atmesti kalbama apie pasitikėjimo ryšio nutrūkimą, tačiau daugiausia dėmesio skiriama

apelianto nekompetentingumui, kuris kartu su kai kuriais kitais poelgiais, kaip antai straipsnių, kuriuose kritikuojami STE frakcijos nariai, paskelbimu po atleidimo iš tarnybos, tapo frakcijos narių pasitikėjimo praradimo priežastimi.

73 Dėl apelianto nekompetentingumo STSĮT eksplicitiniame sprendime atmesti antrąjį skundą nurodė nedalyvavimą be leidimo daugelyje Pramonės, tyrimų ir energetikos komiteto (toliau – ITRE komitetas) posėdžių ir su darbu nesusijusios veiklos, dėl kurios apeliantas neprašė jokio leidimo, vykdymą. Iš esmės STSĮT pripažino, kad apeliantas buvo atleistas iš tarnybos dėl nekompetentingumo, kuris lėmė STE frakcijos pasitikėjimo juo praradimą.

74 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, jog skundžiamo sprendimo 135 punkte Tarnautojų teismo pateikta nuoroda į tariamą apelianto nekompetentingumą, kaip jis apibūdintas 2008 m. vasario 13 d. sprendime, siekta tik pagrįsti minėto sprendimo 132 punkte padarytą išvadą, kad antrasis sprendimas dėl atleidimo buvo pakankamai motyvuotas, tačiau tai nereiškia, kad jis pareiškė savo nuomonę dėl šių priekaištų atitikties tikrovei. Be to, skundžiamo sprendimo 136 punkte Tarnautojų teismas nusprendė, jog nebuvo „reikalo patikrinti Parlamento teiginio <...> kad prieš priimant sprendimą dėl atleidimo tarp STE frakcijos generalinio sekretoriaus ir ieškovo vyko daug pokalbių ir ieškovui buvo nurodyta, kad jis netinkamai vykdo savo profesines pareigas, pagrįstumo“. Dar daugiau atmesdamas pagrindą, susijusį su akivaizdžia antrajame sprendime dėl atleidimo padaryta vertinimo klaida, Tarnautojų teismas rėmėsi tik pasitikėjimo praradimu ir padarė išvadą, jog pasitikėjimo ryšio buvimas nėra grindžiamas objektyviais elementais ir dėl jo pobūdžio jam netaikoma teisminė kontrolė. Galiausiai, nagrinėdamas ieškinio pagrindą dėl teisės į gynybą pažeidimo, Tarnautojų teismas rėmėsi STE frakcijos dėl pasitikėjimo ryšio nutrūkimo nurodyta teisės būti išklausytam išimtimi ir atmetė šį apelianto pateiktą ieškinio pagrindą. Taigi nei iš skundžiamo sprendimo 135 punkto, nei iš kitos jo nuostatos nematyti, jog Tarnautojų teismas išnagrinėjo nurodytų nekompetentingumo atvejų atitiktį tikrovei.

75 Tačiau, nors iš tiesų nekompetentingumas gali būti pasitikėjimo praradimo priežastis, prieš pripažindamas, kad pasitikėjimas buvo prarastas, Tarnautojų teismas turėjo patikrinti Parlamento išvadai dėl nekompetentingumo pagrįsti nurodytų faktų atitiktį tikrovei, turint omenyje tai, jog šį faktų patikrinimą atliekantis teismas tikrina ne STSĮT vertinimą dėl pasitikėjimo praradimo, o pačios STSĮT nurodytų faktų vertinimą.

76 Kalbant apie politinių nuomonių skirtumus, kurie matyti iš apelianto paskelbtų straipsnių, reikia nurodyti, jog dėl savo pobūdžio jie gali lemti tarnautojo ir politinės frakcijos pasitikėjimo praradimą. Šiuo atveju STSĮT rėmėsi faktais, t. y. straipsniais, kuriais būtų galima įrodyti nuomonių skirtumą, dėl kurio prarastas STE frakcijos pasitikėjimas. Todėl argumentai dėl būtinybės patikrinti, ar nekompetentingumą grindžiantys faktai atitinka tikrovę, taikomi ir šiam atvejui.

77 Remiantis šiais argumentais šioje byloje, atsižvelgiant į tai, kad antrasis sprendimas dėl atleidimo pagrįstas apelianto nekompetentingumu ir kad eksplicitiniame sprendime atmesti antrąjį skundą nurodyta, jog šis nekompetentingumas lėmė STE frakcijos pasitikėjimo praradimą, reikia daryti išvadą, jog Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą, nes nepatikrino faktų, kuriais grindžiamas sprendimas dėl atleidimo dėl prarasto pasitikėjimo, atitikties tikrovei. Šie argumentai taip pat taikytini apelianto ir STE frakcijos skirtingų politinių nuomonių, kurios tapo žinomos iš apelianto paskeltų straipsnių, analizei. Todėl šiam apeliacinio skundo pagrindui reikia pritarti.

Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės į gynybą pažeidimu

78 Trečiuoju apeliacinio skundo pagrindu apeliantas iš esmės teigia, kad Tarnautojų teismas nuspręsdamas, jog teisė į gynybą, šioje byloje – teisė būti iš anksto išklausytam, nebuvo pažeista, padarė teisė klaidą.

79 Parlamentas tvirtina, jog šis pagrindas nepagrįstas. Tarnautojų teismas nepažeidė teisės į gynybą principo, kai vadovavosi teismų praktikos, kurioje pripažinta, jog prieš priimdamos sprendimą nutraukti abipusio pasitikėjimo ryšiu grindžiamus darbo santykius politinės frakcijos neprivalo išklausyti suinteresuotojo asmens, nurodymais.

80 Pirmiausia reikia nurodyti, jog teisė į gynybą yra pagrindinis Sąjungos teisės principas (žr., be kita ko, 1986 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, 234/84, Rink. p. 2263, 27 punktą; 2000 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-288/96, Rink. p. I-8237, 99 punktą ir 2006 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš De Bry*, C-344/05 P, Rink. p. I-10915, 37 punktą). Pagal šį principą reikalaujama, kad suinteresuotajam asmeniui būtų suteikta galimybė prieš priimant jam nepalankų sprendimą veiksmingai pareikšti nuomonę dėl faktų ir aplinkybių, kuriais remiantis gali būti priimtas toks sprendimas, tikrumo ir tinkamumo.

81 Šis principas pakartotas Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkte, kuriuo pripažįstama „kiekvieno asmens teis[ė] būti išklausytam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę“, o Teisingumo Teismas pripažino šią nuostatą visuotinai taikoma (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *M. M.*, C-277/11, dar nepaskelbto Rinkinyje, 84 punktą).

82 Tačiau pagal nusistovėjusią teismo praktiką pagrindu dėl teisės į gynybą pažeidimo negalima veiksmingai remtis ginčijant sprendimą, kuriuo nutraukiamas į Parlamento politinę frakciją deleguoto pareigūno darbas dėl specifinio tokioje frakcijoje vykdomų funkcijų pobūdžio (2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Parlamentas prieš Reynolds*, C-111/02 P, Rink. p. I-5475, 51 –60 punktai).

83 Be to, ši išimtis turi būti taikoma ne tik tuo atveju, kai priimamas sprendimas nutraukti pareigūno, deleguoto dirbti generaliniu sekretoriumi Parlamento politinėje frakcijoje, darbą, bet ir kiekvienu atveju, kai kalbama apie būtinybę išsaugoti pasitikėjimo santykius (žr. minėto Sprendimo *B prieš Parlamentą* 72 punktą ir Sprendimo *P prieš Parlamentą* 43 punktą).

84 Taigi Tarnautojų teismo negalima kaltinti tuo, kad jis padarė teisės klaidą taikydamas praktiką, pagal kurią leidžiama nukrypti nuo teisės į gynybą dėl pasitikėjimo praradimo nutraukiant bendradarbiavimą politinėse frakcijose. Todėl šis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su Tarnautojų teismo tariamai padaryta teisės klaida aiškinant Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnį

85 Ketvirtuoju apeliacinio skundo pagrindu apeliantas teigia, kad Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą nuspręsdamas, jog Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnio pažeidimas negali lemti sprendimo dėl atleidimo panaikinimo. Apeliantas iš esmės ginčija Tarnautojų teismo vertinimą, kad Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnio pažeidimas yra paprastas procedūros pažeidimas.

86 Parlamentas teigia, kad Tarnautojų teismas pagrįstai nusprendė, jog paprastas pažeidimas negali lemti ginčijamo sprendimo panaikinimo.

87 Šiuo klausimu reikia nurodyti, jog Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnyje numatyta, kad apie sutarties nutraukimo procedūrą reikia iš anksto informuoti institucijos personalo komitetą.

88 Skundžiamo sprendimo 124 punkte Tarnautojų teismas taikė nusistovėjusią Bendrojo Teismo praktiką, pagal kurią formalumo – iš anksto informuoti personalo komitetą – nesilaikymas negali būti laikomas esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimu, jeigu šis nesilaikymas negalėjo turėti lemiamos įtakos procedūros, kuriai pasibaigus darbo sutartis buvo nutraukta, eigai. Ši išvada grindžiama argumentu, jog iš nuostatos formuluotės nematyti nei kad personalo komiteto nuomonės pateikimas gali būti sprendimo nutraukti pagal KTĮS 2 straipsnio c punktą įdarbintų laikinųjų tarnautojų sutartis galiojimo sąlyga, nei kad neigiama personalo komiteto nuomonė galėtų sukliudyti nutraukti darbo sutartį (minėto Sprendimo *B prieš Parlamentą* 34 punktas).

89 Taigi šiuo atveju Tarnautojų teismas pagrįstai rėmėsi šia teismo praktika ir padarė išvadą, kad Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnio pažeidimas yra paprastas procedūros pažeidimas, dėl kurio institucijos priimtas aktas netampa negaliojantis. Atsižvelgiant į tai, šį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl šeštojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su nešališkumo principo pažeidimu

90 Šeštojo apeliacinio skundo pagrindo dalyje, kuri pripažinta priimtina, apeliantas iš esmės tvirtina, kad Tarnautojų teismas nepriėmė sprendimo dėl kaltinimo, susijusio su Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio pažeidimu, nes neišdėstė nuomonės klausimu, ar STSĮT buvo subjektyviai šališka. Apeliantas teigia, kad STE frakcijos generalinio sekretoriaus laiškas Parlamento B direktorato direktorei, kuriame prašyta patarimo dėl procedūros, kurios reikia imtis, kad apelianto atleidimo byla būtų užbaigta kuo greičiau, įrodo, kad STE frakcijos generalinis sekretorius buvo subjektyviai šališkas, nes neketino teisingai išnagrinėti jo skundo.

91 Parlamentas tvirtina, jog tai, kad STSĮT priėmė sprendimą atleisti apeliantą, o vėliau – sprendimą dėl skundo, visiškai atitinka principą, pagal kurį institucijos narys, kaip paskyrimų tarnyba priėmęs sprendimą tarnautojo nenaudai, neprivalo atsisakyti dalyvauti šios institucijos narių kolegijos pasitarimuose dėl tarnautojo pateikto skundo, kuriuo ginčijamas tas sprendimas (1980 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vecchioli prieš Komisiją*, 101/79, Rink. p. 3069). Todėl tai, kad nagrinėjamu atveju STSĮT priėmė abu sprendimus, nereiškia, jog buvo pažeistas nešališkumo principas.

92 Reikia nurodyti, jog skundžiamo sprendimo 175 punkte Tarnautojų teismas konstatavo, kad „suinteresuotasis asmuo, teigdamas, jog jo atžvilgiu vykdyta procedūra buvo šališka, tik tvirtina, kad jis nebuvo išklausytas prieš priimant ginčijamą sprendimą“. Tai padaręs Tarnautojų teismas neišnagrinėjo apelianto kaltinimo dėl tariamo STSĮT subjektyvaus šališkumo.

93 Pažymėtina, kad Tarnautojų teismo atsakymas negali būti pagrįstas teismo praktika, pagal kurią Sąjungos teismas neprivalo nagrinėti visų šalies nurodytų argumentų (žr., be kita ko, 2008 m. spalio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Chetcuti prieš Komisiją*, C-16/07 P, Rink. p. I-7469, 87 punktą ir 2009 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Schneider Electric*, C-440/07 P, Rink. p. I-6413, 135 punktą). Iš tiesų, iš pirmojoje instancijoje nagrinėtos bylos medžiagos matyti, jog apeliantas ne tik rėmėsi tuo, kad nebuvo išklausytas, bet ir nurodė, jog STSĮT pažeidė subjektyvaus nešališkumo principą (2008 m. balandžio 17 d. ieškinio 116–119 punktai).

94 Be to, pagal nusistovėjusią teismo praktiką pagrindas, susijęs su tuo, kad Tarnautojų teismas neišnagrinėjo pirmojoje instancijoje pateikto ieškinio pagrindo, iš esmės prilygsta rėmimuisi pareigos motyvuoti, išplaukiančios iš Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnio, kuris Tarnautojų teismui taikomas remiantis šio statuto I priedo 7 straipsnio 1 dalimi, pažeidimu (pagal analogiją žr. 2010 m. gegužės 20 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Gogos prieš Komisiją*, C-583/08 P, Rink. p. I-4469 ir jame nurodytą teismų praktiką).

95 Darytina išvada, kad Tarnautojų teismas, nenagrinėdamas subjektyvaus nešališkumo principo pažeidimo, padarė teisės klaidą, todėl reikia pritarti šeštajam apeliacinio skundo pagrindui.

Dėl aštuntojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su klaida nustatant kompensaciją

96 Aštuntuoju apeliacinio skundo pagrindu apeliantas teigia, kad Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą, nes nustatydamas kompensaciją už patirtą neturtinę žalą neatsižvelgė į 2008 m. balandžio 17 d. ieškinio 9 punkte pateiktą argumentą, kuriuo jis siūlė Europos institucijoms pagal analogiją taikyti konkurencijos srityje taikomą atgrasomojo poveikio principą.

97 Parlamentas nepateikė konkretaus atsiliepimo į šį pagrindą.

98 Reikia nurodyti, jog išnagrinėjęs apelianto argumentą dėl patirtos neturtinės žalos, kurią sudarė „psichologinis sukrėtimas“, žala jo profesinei reputacijai ir „didelis pažeminimas bei nedėkingumas“, skundžiamo sprendimo 214 ir 215 punktuose Tarnautojų teismas konstatavo, jog Parlamentas pažeidė Vidaus nuostatų dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų įdarbinimo 10 straipsnį, dėl ko apeliantas neteko galimybės pasinaudoti galima personalo komiteto pagalba prieš STSĮT priimant antrąjį sprendimą dėl atleidimo. Remdamasis šiuo vertinimu Tarnautojų teismas priteisė iš Parlamento 1 000 eurų kompensaciją už apelianto patirtą neturtinę žalą.

99 Pažymėtina, kad ieškiniuose dėl žalos atlyginimo pirmosios instancijos teismas savarankiškai vertina, ar buvo padaryta žala ir ar tarp jos ir žalą sukėlusio įvykio egzistuoja priežastinis ryšys, išskyrus įrodymų iškraipymo atvejį (1997 m. rugsėjo 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Blackspur DIY ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, C-362/95 P, Rink. p. I-4775, 28 ir 29 punktai). Be to, Sąjungos teismo pareiga motyvuoti sprendimus neturi būti aiškinama kaip reikalaujanti, kad šis teismas išsamiai išnagrinėtų kiekvieną ieškovo pateiktą argumentą, ypač jeigu argumentai nėra pakankamai aiškūs ir tikslūs ir nėra pagrįsti išsamiais įrodymais (žr. minėto Sprendimo *Bianchi prieš ETF* 68 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

100 Atsižvelgiant į nurodytą teismų praktiką reikia padaryti išvadą, kad Tarnautojų teismas nepadarė teisės klaidos išsamiai nenagrinėdamas apelianto grindžiant reikalavimą atlyginti žalą pateikto argumento, susijusio su konkurencijos srityje taikomo atgrasomojo poveikio principo taikymu pagal analogiją.

101 Bet kuriuo atveju Tarnautojų teismas pagrįstai neatsižvelgė į pakankamo atgrasomojo poveikio principą, pagal kurį Sąjungos teisės pažeidėjas turi sumokėti didesnę sumą nei ta, kuri galėtų būti pripažinta proporcinga padarytai žalai. Šis principas pagrįstas būtinybe išvengti pakartotinių konkurencijos teisės pažeidimų (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 5 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Romana Tabacchi prieš Komisiją*, T-11/06, dar nepaskelbto Rinkinyje, 279 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką), o nagrinėjamu atveju kompensacija siekiama atlyginti apelianto tik dėl tarnybinio nusižengimo, dėl kurio jis neteko galimybės pasinaudoti galbūt naudinga personalo komiteto pagalba ir kurį konstatavo Tarnautojų teismas, patirtą žalą. Kadangi apelianto siūlomas taikymas pagal analogiją nėra pagrįstas, reikia atmesti šį apeliacinio skundo pagrindą.

Dėl devintojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su klaida nustatant bylinėjimosi išlaidas

102 Devintuoju pagrindu apeliantas tvirtina, kad Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą, nes skundžiamo sprendimo 229 punkte nurodė, kad jis neprašė priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidų. Apeliantas nurodo, kad, remdamasis 1981 m. spalio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Arning prieš Komisiją* (l25/80, Rink. p. 2539, 20 ir 21 punktai), jis prašė priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas net tuo atveju, jeigu jo ieškinys būtų atmestas.

103 Parlamentas tvirtina, jog kadangi visi apelianto nurodyti apeliacinio skundo pagrindai turi būti atmesti, pagrindas dėl Tarnautojų teismo netinkamo sprendimo dėl bylinėjimosi išlaidų turi būti atmestas kaip nepriimtinas, nes, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, apeliacinis skundas negali būti paduotas vien dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo ir dydžio (2010 m. lapkričio 24 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Marcuccio prieš Komisiją*, T-9/09 P, dar nepaskelbto Rinkinyje, 82 punktas ir 2011 m. birželio 21 d. Bendrojo Teismo nutarties *Rosembaum prieš Komisiją*, T-452/09 P, dar nepaskelbtos Rinkinyje, 46 punktas).

104 Kadangi atsižvelgiant į pirmiau padarytą analizę reikia pritarti dviem apeliacinio skundo pagrindams, pagrindas dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo priimtinas.

105 Šiuo atveju reikia pažymėti, jog Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą, nurodydamas, jog apeliantas neprašė priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidų. Nors iš bylos medžiagos matyti, kad apelianto vartojami žodžių junginiai galėjo sukelti tam tikrą painiavą, tačiau, pirma, 2008 m. balandžio 17 d. ieškinio 8 punkte apeliantas aiškiai prašo priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas. Antra, iš bylos medžiagos taip pat matyti, kad apeliantas rėmėsi minėtu Sprendimu *Arning prieš Komisiją*, prašydamas, kad jam iš Parlamento būtų priteistos bylinėjimosi išlaidos net tuo atveju, jeigu jo ieškinys būtų atmestas. Todėl Tarnautojų teismas turėjo padaryti išvadą, kad apeliantas prašė priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas. Iš esmės, jei ieškovas prašo, kad iš institucijos būtų priteistos bylinėjimosi išlaidos net tuo atveju, jei jo ieškinys būtų atmestas, juo labiau galima nuspręsti, kad jis to prašo ir tuo atveju, jei Sąjungos teismas ieškinį patenkintų. Taigi šiam apeliacinio skundo pagrindui reikia pritarti.

106 Taigi reikia pritarti šeštajam, septintajam ir devintajam apeliacinio skundo pagrindams ir dėl to panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek jame nebuvo nagrinėjamas pagrindas dėl nešališkumo principo pažeidimo, atmestas pagrindas, susijęs su faktų netikslumu ir akivaizdžia vertinimo klaida, ir nuspręsta, jog apeliantas neprašė priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidų. Likusią apeliacinio skundo dalį reikia atmesti.

**Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį**

107 Neginčijama, kad 2013 m. kovo 28 d. apeliantas pateikė prašymą imtis tyrimo priemonių ir atnaujinti žodinę proceso dalį. Šiame prašyme apeliantas teigia, kad 2009 m. kovo 6 d. pateikė Tarnautojų teismui prašymą, kad jam būtų leista pateikti dubliką dėl 2008 m. liepos 23 d. Parlamento atsiliepimo į ieškinį, ir pridėjo prie jo dubliką. 2009 m. balandžio 21 d. Tarnautojų teismas šį dubliką grąžino apeliantui, motyvuodamas tuo, kad jau baigėsi rašytinė proceso dalis. Apeliantas taip pat nurodo, kad per 2009 m. rugsėjo 8 d. posėdį Tarnautojų teisme pateikė šiuos naujus dokumentus, bet Tarnautojų teismas neturi šio posėdžio protokolo, kuriame būtų reziumuoti argumentai dėl šių naujų dokumentų.

108 Tokiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad pagal Tarnautojų teismo procedūros reglamento 41 straipsnį leidžiama antrą kartą pasikeisti rašytiniais pareiškimais, jeigu Tarnautojų teismas savo iniciatyva arba remdamasis motyvuotu šalies prašymu nusprendžia, kad tai būtina siekiant papildyti bylos medžiagą. Be to, remiantis Tarnautojų teismo procedūros reglamento 53 straipsniu, posėdžio protokolas yra autentiškas dokumentas.

109 Reikia konstatuoti, kad, pirma, pirmojoje instancijoje nagrinėtos bylos medžiagoje nėra nei prašymo leisti pateikti dubliką, nei dubliko. Bet kuriuo atveju toks rašytinis pareiškimas būtų buvęs atmestas, nes būtų buvęs pateiktas po to, kai buvo baigta rašytinė proceso dalis ir 2008 m. rugsėjo 4 d. šalims apie tai pranešta; apeliantas su tuo sutinka. Antra, iš 2009 m. rugsėjo 8 d. posėdžio protokolo nematyti, kad per posėdį pirmojoje instancijoje apeliantas pateikė naujus dokumentus, kuriais būtų užginčytas Parlamento atsiliepimo į ieškinį turinys. Trečia, iš pirmojoje instancijoje nagrinėtos bylos

medžiagos taip pat matyti, kad posėdžio protokolas buvo įteiktas šalims 2009 m. rugsėjo 22 d. ir apeliantas jo neginčijo ir neprašė ištaisyti klaidos dėl nesamos nuorodos į tariamai per posėdį pateiktus dokumentus.

110 Todėl reikia nuspręsti, kad bet kuris šioje proceso stadijoje pateiktas prieštaravimas dėl pasitikėjimo ryšio nutrūkimo priežasčių turi būti atmestas kaip pateiktas pavėluotai ir pirmojoje instancijoje nagrinėtos bylos medžiagos dalimi reikia laikyti per pirmą pasikeitimą rašytiniais pareiškimais pateiktus aktus, t. y. 2008 m. balandžio 17 d. ieškinį ir 2008 m. liepos 23 d. atsiliepimą į ieškinį, taip pat posėdžio protokolą.

111 Taigi prašymą imtis tyrimo priemonių ir atnaujinti žodinę proceso dalį reikia atmesti.

**Dėl pirmojoje instancijoje nagrinėtos bylos**

112 Remiantis Teisingumo Teismo statuto I priedo 13 straipsnio 1 dalimi, kai Bendrasis Teismas panaikina Tarnautojų teismo sprendimą, jis gali pats spręsti bylą, jeigu sprendimas gali būti priimtas toje stadijoje. Kadangi šioje bylos stadijoje galima priimti sprendimą, reikia išnagrinėti šeštąjį ir septintąjį pagrindus.

*Dėl šeštojo pagrindo, susijusio su nešališkumo principo pažeidimu*

113 Kaip nurodyta šio sprendimo 90 punkte, apeliantas tvirtina, kad sprendimas atleisti jį iš tarnybos buvo priimtas pažeidžiant subjektyvaus nešališkumo principą dėl to, kad STE frakcijos generalinis sekretorius buvo subjektyviai šališkas, nes visiškai neketino teisingai išnagrinėti jo skundo.

114 Šiuo klausimu pakanka pripažinti, kad apelianto argumentas neturi įtakos antrojo sprendimo dėl atleidimo teisėtumui. Iš esmės apeliantas kaltina STE frakcijos generalinį sekretorių tuo, kad šis elgėsi priešingai, nei to reikalauja subjektyvaus nešališkumo principas. Tačiau šis asmuo nėra STSĮT, priėmusi antrąjį sprendimą dėl panaikinimo ir eksplicitinį sprendimą atmesti antrąjį skundą, todėl argumentą dėl subjektyvaus šališkumo reikia atmesti kaip netinkamą.

*Dėl septintojo pagrindo, susijusio su faktų netikslumu ir akivaizdžia vertinimo klaida*

115 Pateikdamas šį pagrindą apeliantas ginčijo faktų, kuriais grindžiamas STE frakcijos pasitikėjimo praradimas, t. y. nedalyvavimo ITRE komiteto posėdžiuose, su darbu nesusijusios veiklos vykdymo, iš anksto negavus STE frakcijos leidimo, ir straipsnių, kuriuose kritikuojami STE frakcijos nariai, paskelbimo po atleidimo iš tarnybos, atitiktį tikrovei.

116 Dėl nedalyvavimo ITRE komiteto posėdžiuose apeliantas teigia, kad iš eksplicitinio sprendimo atmesti antrąjį skundą jis negali suprasti, kuo kaltinamas. Jame nenurodytos nei tikslios posėdžių datos ir laikas, nei jų darbotvarkė, nei ITRE komiteto paskirti pranešėjai. Bet kuriuo atveju apeliantas teigia, kad jo nedalyvavimas negali būti tinkamai įrodytas remiantis šių posėdžių protokolais, nes jie nėra patikimas šaltinis nustatant, ar asmuo dalyvavo posėdyje, ar ne.

117 Parlamentas patvirtino, kad apeliantas dažnai be pateisinamos priežasties nedalyvaudavo ITRE komiteto posėdžiuose, ir šiam teiginiui pagrįsti prie atsiliepimo į ieškinį pridėjo 2006 m. rugsėjo 25 d., spalio 23 d., gruodžio 11 d. ir 2007 m. vasario 26, 27 ir 28 d. posėdžių protokolus, iš kurių matyti, kad apeliantas šiuose posėdžiuose nedalyvavo.

118 Priešingai, nei teigia apeliantas, protokolai yra ne nepatikimas šaltinis, o įrodomąją galią turintys dokumentai, nes juose fiksuojami į atitinkamus posėdžius pakviestiems asmenims pranešami konstatuoti faktai. Todėl apeliantas negali teisėtai remtis tuo, kad jo pavardės neįrašymas į šiuos protokolus neįrodo jo nedalyvavimo posėdžiuose. Be to, rūpestingumas, kurio reikalaujama iš laikinojo

tarnautojo, turinčio stebėti šio komiteto darbus, reiškia, kad jis turi įsitikinti, jog jo pavardė tikrai įtraukta į protokolus, ir prireikus prašyti ištaisyti netikslius ar neteisingus protokolus. Taigi darytina išvada, kad STSĮT savo vertinimo negrindė neteisingais faktais, kai nurodė, jog apeliantas dažnai nedalyvaudavo ITRE komiteto, kurio darbus turėjo stebėti, posėdžiuose.

119 Dėl su darbu nesusijusios veiklos vykdymo be leidimo apeliantas teigia nesuprantantis šio kaltinimo esmės, nes, kaip matyti iš STE frakcijos generalinio sekretoriaus pasirašytos pažymos, jis buvo atsakingas už Europos Žmogaus Teisių Teisme nagrinėjamų bylų analizę.

120 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad Parlamentas ginčija ne apelianto vykdytą veiklą, susijusią su Europos Žmogaus Teisių Teismo bylų analize, kaip numatyta jo laikinojo tarnautojo sutartyje, bet tai, kad jis buvo patarėjas šio teismo nagrinėjamoje byloje. Šiai informacijai pagrįsti Parlamentas pateikė buvusio Lietuvos Respublikos Prezidento pareiškimą, kuriame teigiama, jog apeliantas buvo patarėjas EŽTT nagrinėjamoje byloje. Parlamentas taip pat teigia, kad pats apeliantas 2006 m. kovo 1 d. ataskaitoje pripažino per komandiruotę į Strasbūrą susitikęs su kitu patarėju šioje byloje. Toks elgesys pažeidžia KTĮS 11 straipsnį ir PTN 12b straipsnį, kuriuose numatyta, kad tarnautojas, pageidaujantis užsiimti nesusijusia su jo darbu veikla, turi gauti leidimą, ir apeliantas neginčija, kad nagrinėjamu atveju to nepadarė. Taigi ir šiuo atveju negalima kaltinti STSĮT tuo, kad ji savo sprendimą grindė neteisingais faktais.

121 Dėl straipsnių, kuriuose kritikuojami STE frakcijos nariai, paskelbimo reikia pripažinti, kad šiuo pagrindu negalima tinkamai pagrįsti sprendimo dėl atleidimo, nes minėti straipsniai buvo paskelbti po apelianto atleidimo iš tarnybos. Tačiau remiantis tuo, kas išdėstyta, matyti, jog apelianto atleidimą pateisinantis pasitikėjimo praradimas taip pat grindžiamas šio sprendimo 118–120 punktuose nurodytais faktais, kurių tikrumas pakankamai teisiškai įrodytas. Taigi reikia manyti, kad STSĮT, remdamasi vien šiais faktais ir naudodamasi jai šioje srityje suteikta didele diskrecija, galėjo nuspręsti, jog STE frakcija prarado pasitikėjimą apeliantu.

122 Todėl pagrindą, susijusį su faktų, kuriais grindžiamas sprendimas dėl atleidimo, netikslumu ir jį priimant padaryta akivaizdžia vertinimo klaida, reikia atmesti kaip nepagrįstą.

123 Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, reikia atmesti likusią L Tarnautojų teisme pareikšto ieškinio byloje [*konfidencialu*] dalį.

**Dėl bylinėjimosi išlaidų**

124 Pagal Procedūros reglamento 148 straipsnio pirmą pastraipą, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Bendrasis Teismas priima sprendimą byloje, jis priima sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų.

125 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalį ir 148 straipsnio trečią pastraipą Bendrasis Teismas gali nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo patirtas bylinėjimosi išlaidas.

126 Kadangi ieškinio dalis dėl reikalavimų atlyginti žalą patenkinta pirmojoje instancijoje, taip pat pritarta kai kuriems apeliacinio skundo pagrindams, reikia nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo pirmojoje instancijoje ir apeliaciniame procese patirtas bylinėjimosi išlaidas. Toks sprendimas neturi įtakos apeliantui 2011 m. birželio 8 d. nutartimi suteiktai teisinei pagalbai.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (apeliacinių skundų kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti Europos Sąjungos tarnautojų teismo sprendimą [*konfidencialu*] tiek, kiek jame nebuvo nagrinėjamas pagrindas dėl nešališkumo principo pažeidimo, atmestas pagrindas, susijęs su faktų netikslumu ir akivaizdžia vertinimo klaida, ir nuspręsta, kad apeliantas neprašė priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidų.**

2. **Atmesti likusią apeliacinio skundo dalį.**

3. **Atmesti likusią L Tarnautojų teisme pareikšto ieškinio byloje [*konfidencialu*] dalį.**

4. **Nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo pirmojoje instancijoje ir apeliaciniame procese patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

Jaeger Forwood Truchot

Paskelbta 2013 m. rugsėjo 11 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.